

DE BETEEKENIS DER CHRONAXIE.

Dat de paar opmerkingen, die ik maakte over de klinische toepassing van de chronaxie onvolledig waren, was mij bekend: men zie slechts de voetnoot op bldz. 2129. Mijn bedoeling was, de aandacht der Nederlandsche *physiologen* te vestigen op de groote beteekenis der *chronaxie*, wat mij, naar mij bleek, ook gelukt is. Gelukkig was ik verder up-to-date voorgelicht en wist ik, dat BOURGUIGNON een zeer dik proefschrift heeft geschreven, waarin hij een soort samenvatting geeft van zijn werk en bezig is deze te doen drukken (het is misschien middelerwijl al verschenen). Ik hoopte door een referaat naar aanleiding van dit boek de leemten in mijn stuk aan te vullen; ik sprak hierom met opzet niet uitvoeriger over het werk van BOURGUIGNON. Dat DE LEVIE, bevoegder dan ik, mij deze taak uit handen heeft genomen en uitvoeriger hierop is ingegaan, is mij zeer welkom: het bespaart mij veel tijd en moeite.

Wat nu de beide door DE LEVIE gewraakte zinsneden betreft, ik hield mij in beide gevallen aan mijn geneeskundigen zegsman LAUGIER (*Constante de temps de l'excitation et electrodiagnostic, Biologie Médicale*. Mars, 1914). „De tot dusverre in gebruik zijnde methoden” had ik op bldz. 2129 (kleine druk) even snel — misschien te snel? — afgehandeld; dat de „indice de vitesse” gevoeliger is dan deze drie maten, zal men mij toegeven; ik haal overigens LAUGIER aan (bldz. 23 van een overdruk van het bovengenoemde artikel, die hier voor mij ligt, waarvan de vertaling als volgt luidt):

De daling van den index vertoont zich veel eerder dan de verschijnselen van langzaamheid bij samentrekking, die het bij het tot dusverre gebruikelijke 1) onderzoek mogelijk maken een beginnende ontaarding vast te stellen; zoodoende zijn er vele gevallen, waarin het tot dusverre gebruikelijke onderzoek ons niet toestaat tot een ontaarding te besluiten, terwijl dan toch de veranderingen van den index het mogelijk maken te bevestigen, dat de prikkelbaarheid duidelijk is verlangzaamd, teeken van een zekere ontaarding, enz. . . .

Wat betreft de „voortschrijdende degeneratie” de volgende aanhaling (bldz. 24): De methode verliest veel van haar gevoeligheid als de ontaarding zeer uitgesproken begint te worden; in dat geval toont inderdaad de theorie, dat, als de tijdconstante (-maat) van een weefsel zeer groot wordt, de „indice de vitesse” geen gevoelige aanwijzer meer is voor zijn haar verandering.

Leest men nu verder het vervolg van den zin zooals het bedoeld is: „dan is het *klinisch* niet meer noodig deze **nauwkeurig** te meten”, dan geloof ik niet te *veel* gezegd te hebben.

Waarom ik weinig zei, heb ik al toegelicht.

Utrecht, 19 October 1923.

H. C. VAN DER HEYDE.

1) Ik vertaal „classique” door „tot dusverre gebruikelijke” om het gebruik van een niet-Nederlandsch woord te vermijden en omdat classiek een *betrekkelijk* begrip is.
